

FEJLESZTŐ BIBLIOTERÁPIA ZÁRÓVIZSGA TÉTELEK 2021/2022

1. A biblioterápia fogalmának értelmezése, a biblioterápia fajtái, lehetséges célcsoportjai

Szakirodalom:

- Béres Judit: „Azért olvasok, hogy éljek” *Az olvasásnépszerűsítéstől az irodalomterápiáig*. Pécs: Kronosz Kiadó, 2017.
- G. Tóth Anita: A biblioterápia klinikai alkalmazásáról. *Könyvtári Figyelő*, 2016. 1. sz. pp. 14–24.
- G. Tóth Anita: Az irodalomterápiás csoporthelyzet mint színtér. *Studia Litteraria*, 2014 (1-2) pp. 110–129.
- Jeney Éva: *Nyitott könyv: Irodalom, terápia, elmélet*. Bp.: Balassi Kiadó, 2012.

2. A fejlesztő biblioterápia jellegzetes alkalmazási területei, célcsoportjai

Szakirodalom:

- Béres Judit: „Azért olvasok, hogy éljek” *Az olvasásnépszerűsítéstől az irodalomterápiáig*. Pécs: Kronosz Kiadó, 2017.
- Béres Judit – Csorba-Simon Eszter: Biblioterápia nőknek. *Könyvtári Figyelő*, 2015 (2) pp. 178–195.
- Béres Judit – Csorba-Simon Eszter: Fejlesztő biblioterápia fiatalok fogvatartottakkal. *Könyvtári Figyelő*, 2013 (2) pp. 251–268.
- Béres Judit – Sóron Ildikó – Tegzes Tünde – Zsidai Borbála: Hátrányos helyzetű középiskolások biblioterápiája. *Könyvtári Figyelő*, 2014 (4) pp. 459–480.
- Béres Judit – Zoboki Rita: Idősek biblioterápiája a pécsi Szenior Akadémián. In: Nagyházi Bernadette (szerk.): *IX. Képzés és Gyakorlat Nemzetközi Neveléstudományi Konferencia: Nevelés és tudomány, neveléstudomány a 21. században: Tanulmánykötet*. Kaposvár: Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar; Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar, 2015. pp. 86–92.

3. A biblioterapeuta tevékenységének etikai és jogi kérdései

Szakirodalom:

- *A Magyar Irodalomterápiás Társaság etikai kódexe*. Budapest: Magyar Irodalomterápiás Társaság, 2018. Elérhető: <http://www.irodalomterapia.hu/publikaciok/etikai-kodex2.pdf>
- Halász Annamária: *A Magyar Irodalomterápiás Társaság tevékenységének szerzői jogi elemzése*. Budapest, 2018.

4. A gyermekek fejlesztő biblioterápiájának céljai, módszerei, példái

Szakirodalom:

- Bartos Éva: Gyermekek biblioterápiája. *Fordulópont*, 1999, 2-3. sz. pp. 93–106.

- Béres Judit: „Azért olvasok, hogy éljek” *Az olvasásnépszerűsítéstől az irodalomterápiáig*. Pécs: Kronosz Kiadó, 2017.
- Béres Judit – Sóron Ildikó – Tegzes Tünde – Zsidai B.: Hátrányos helyzetű középiskolások biblioterápiája. *Könyvtári Figyelő*, 2014. 4. sz. pp. 459-480.
- Doll, Beth – Doll, Carol: *Fiatalok biblioterápiája*. Könyvtárosok és mentálhigiénés szakemberek együttműködése. Elérhető: http://ki.oszk.hu/sites/ki.oszk.hu/files/dokumentumok/biblioterapia_gyermekeknek_es_serduloknek_0.pdf
- Nyirő Gizella: Könyvtári órák művészet- és biblioterápiás módszerekkel. *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros*, 2012 (8) pp. 38–40.

5. A gyermekirodalom jelentésvilága, műfaji sajátosságai, történeti vázlata és a kortárs irányai

Szakirodalom:

- Hansági Ágnes, Hermann Zoltán, Mészáros Márton, Szekeres Nikoletta (2017. szerk.), *Mesebeszéd. A gyermek- és ifjúsági irodalom kézikönyve*, Fiatal Írók Szövetsége, Budapest
- Komáromi Gabriella (1999): *Gyermekirodalom*, Helikon Kiadó, Budapest

6. Az olvasáspedagógia céljai, alapelvei, módszerei, az olvasóvá nevelés jelenkori kihívásai

Szakirodalom:

- Béres Judit (2017): *Azért olvasok, hogy éljek. Az olvasásnépszerűsítéstől az irodalomterápiáig*, Kronosz Kiadó
- Hansági Ágnes, Hermann Zoltán, Mészáros Márton, Szekeres Nikoletta (2017. szerk.), *Mesebeszéd. A gyermek- és ifjúsági irodalom kézikönyve*, Fiatal Írók Szövetsége, Budapest, ISBN: 9786155729058

7. Műnemek és műfajok az irodalomban

Szakirodalom:

- Szerdahelyi István (1996): *Irodalomelmélet mindenkinek*, Akadémiai Kiadó, Budapest
- Bernáth Árpád et al. (2006): *Irodalom, irodalomtudomány, irodalmi szövegelemzés*, Bölcsész Konzorcium, Budapest

8. Az irodalomelmélet irányzatai

Szakirodalom:

- Bókay Antal (2006): *Bevezetés az irodalomtudományba*, Osiris Kiadó, Budapest
- Bernáth Árpád et al. (2006): *Irodalom, irodalomtudomány, irodalmi szövegelemzés*, Bölcsész Konzorcium, Budapest

9. Humánökológiai rendszer, disztális és proximális hatások, rizikó- és védőfaktorok a fejlődésben, sérülékenység, reziliencia

Szakirodalom:

- Danis I., Kalmár M. (2011): A fejlődés természete és modelljei In: Danis I., Farkas M., Herczog M., Szilvási L. (szerk.): *Génektől a társadalomig: a koragyermekkorai fejlődés színterei* NCSSZI, Budapest 76-124.
- Cs. Ferenczi Sz., Csákvári J. (2018): Reziliencia In: Csákvári J., Cs. Ferenczi Sz., (szerk.): *A fiatalok lehetőségeinek kibontakoztatása: Ajánlásgyűjtemény pedagógusoknak, gyógypedagógusoknak, szociális és egészségügyi szakembereknek a kibontakozó ifjúság támogatására* ELTE BGGYK, Budapest, tankönyv, 143-149.
- Csákvári J., Cs. Ferenczi Sz. (2018): Védőfaktorok In: Csákvári J., Cs. Ferenczi Sz. (szerk.): *A fiatalok lehetőségeinek kibontakoztatása: Ajánlásgyűjtemény pedagógusoknak, gyógypedagógusoknak, szociális és egészségügyi szakembereknek a kibontakozó ifjúság támogatására* ELTE BGGYK, Budapest, tankönyv, 118-142.
- Cole, S. - R. Cole (2006): *Fejlődéslélektan* Budapest, Osiris 1. fejezet

10. Az önszabályozás és a társas-érzelmi készségek alakulása, támogatásuk lehetőségei

Szakirodalom:

- Cole, S. - R. Cole (2006): *Fejlődéslélektan* Budapest, Osiris 10., 14. fejezet, 616-639., 669-684.
- Cs. Ferenczi Sz. – Németh T. (2020): Az önszabályozás alakulása és jelentősége kora gyermekkorban in: Danis, I., Németh, T., Prónay, B., Góczán-Szabó, I., Hédervári-Heller, É. (szerk.): *A kora gyermekkorai lelki egészség támogatásának elmélete és gyakorlata I-II.* Semmelweis Egyetem EKK Mentálhigiéné Intézet, Budapest, 202-243.

11. Mélylélektan, neoanalitikus és humanisztikus elméletek

Szakirodalom:

- Carver, C.S., Scheier, M.F. (2006): *Személyiségpszichológia.* Osiris Kiadó, Budapest, 8. 10. 11. fejezet
- Gyöngyösiné Kiss Enikő (2007): Az önmegvalósítás és pozitív önértékelés szükségletei Maslow és Rogers pszichológiájában In: Gyöngyösiné Kiss E., Oláh A. (szerk.): *Vázlatok a személyiségről – a személyiség-lélektan alapvető irányzatainak tükrében* Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 244-260.o.
- Koller, É. (in press): Pszichodinamikus fejlődéselméletek. In: Danis, I., Németh, T., Prónay, B., Góczán-Szabó, I., Hédervári-Heller, É. (szerk.): *A kora gyermekkorai lelki egészség támogatásának elmélete és gyakorlata I-II.* Semmeweis Egyetem EKK Mentálhigiéné Intézet, Budapest.

12. Az irodalmi élmények befogadása

Szakirodalom:

- Papp-Zipernovszky O. (2011): A pszichoanalitikus befogadás-elméletek empirikus vizsgálata az irodalom és a film területén *Imágó Budapest* 1(22) 41-50.

- Illés A. (2009): Művészetterápia a közoktatásban: elméleti lehetőségek és etikai megfontolások *Új Pedagógiai Szemle* 59., 5-6. 233-240.
- Papp O. (2005): A befogadási tér változásai József Attila „Füst” című versének értelmezése során *Thalassa*, 2-3., 81-106.

13. A szerzőközpontú megközelítéstől a nyitott mű fogalmáig

Szakirodalom:

- Jeney Éva (2012): *Nyitott könyv*. Balassi Kiadó, Budapest
- Cs. Gyimesi Éva (1983): *Teremtett világ. Rendhagyó bevezetés az irodalomba*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest (Vonatkozó fejezetek)
- Dobos István (2002): *Az irodalomértés formái*. Csokonai Kiadó, Debrecen

15. Verseskötetek ciklusainak jelentésteremtő ereje

Szakirodalom:

- Balajthy Ágnes - Fenyő D. György - Ruff Orsolya - Vinczellér Katalin - Szekeres Nikoletta - Varga Betti (2019): *A Fausttól a Szívlakig. Kortárs könyvek a középiskolában*. Tilos az Á Könyvek

16. A művészetek terápiás alkalmazásai

Szakirodalom:

- Illés Anikó (2009): Művészetterápia a közoktatásban: elméleti lehetőségek és etikai megfontolások, *Új Pedagógiai Szemle*, 5-6., 233-243.
- Juhász Sándor (szerk. 1991): *Nonverbális pszichoterápiák*. Animula Kiadó, Budapest.